

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lietuvių literatūra: Romantizmas ir realizmas	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Doc. dr. Dalia Čiočytė, prof. dr. Brigita Speičytė	VU Filologijos fakultetas, Literatūros, kultūros ir vertimo tyrimų institutas, Lietuvių literatūros katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas	4 semestras	lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	64	66

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Per šio dalyko studijas ugdoma:

Analitinis, kritinis ir kūrybinis mąstymas: gebės kritiškai vertinti informaciją, analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų; gebės kelti probleminius klausimus, dalyvauti diskusijose, argumentuoti savo nuomonę.

Esminės literatūros mokslo žinios ir gebėjimai: literatūros kaip reiškinio ir literatūrologijos kaip mokslo disciplinos suvokimas.

Lietuvių literatūros ir kultūros reiškinių bei procesų supratimas, analizė, vertinimas: gebėjimas analizuoti ir interpretuoti lietuvių literatūrą kaip reiškinį Lietuvos ir kitų kultūrų kontekstuose.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtinės dalis ir ryšius tarp jų.	Kultūrinis-istorinis, probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas, pranešimas.	Dalyvavimas seminaruose, užduočių atlikimas, teksto interpretacija raštu, atsakymas į 2 probleminius egzamino atvirojo tipo klausimus.
Gebės kelti probleminius klausimus ir aktyviai dalyvauti diskusijoje.	Kultūrinis-istorinis, probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas, pranešimas.	Dalyvavimas seminaruose, užduočių atlikimas, teksto interpretacija raštu, atsakymas į 2 probleminius egzamino atvirojo tipo klausimus.
Žinios, supras ir gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines literatūrologijos sąvokas ir terminus.	Kultūrinis-istorinis, probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas, pranešimas.	Dalyvavimas seminaruose, užduočių atlikimas, teksto interpretacija raštu, atsakymas į 2 probleminius egzamino atvirojo tipo klausimus.
Įgis žinių apie pagrindines literatūrologijos kryptis (šakas) ir metodus.	Kultūrinis-istorinis, probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas, pranešimas.	Dalyvavimas seminaruose, užduočių atlikimas, teksto interpretacija raštu, atsakymas į 2 probleminius egzamino atvirojo tipo klausimus.

Igis žinių apie lietuvių literatūros raidos etapus XIX a., pagrindinius autorius ir svarbiausius kūrinius.	Kultūrinis-istorinis, probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas, pranešimas.	Dalyvavimas seminaruose, užduočių atlikimas, teksto interpretacija raštu, atsakymas į 2 probleminius egzamino atvirojo tipo klausimus.
Gebės analizuoti, interpretuoti ir vertinti lietuvių literatūros Romantizmo bei realizmo reiškinius platesniame Europos literatūros kontekste, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus.	Kultūrinis-istorinis, probleminis dėstymas, įtraukiamoji paskaita, konkrečių straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas užduočių atlikimas, pranešimas.	Dalyvavimas seminaruose, užduočių atlikimas, teksto interpretacija raštu, atsakymas į 2 probleminius egzamino atvirojo tipo klausimus.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Vėlyvosios Apšvietos kultūra Lietuvoje (1795–1831). Vilniaus universitetas – šviečiamojo klasicizmo estetikos sklaidos centras. Žemaičių kultūrinis sąjūdis. Lietuviškais klasicizmas: Dionizo Poškos, Simono Stanevičiaus kūryba.	4		4				8	3	Šaltinių (D. Poškos, S. Stanevičiaus kūrybos), kritinės literatūros skaitymas (1, 603–636), analizė, pasiruošimas diskusijai ar pranešimui.
2. Apšvietos literatūros paribiai ir naujovės: preromantizmo literatūra. Gotikinė vaizduotė Onos Radvilaitės-Mostovskienės prozoje. Tautosakos recepcija ir reprezentacija Liudviko Rėzos ir Antano Strazdo kūryboje.	2		2				4	3	Šaltinių (A. Strazdo „Giesmės svietiškos ir šventos“), kritinės literatūros (1, 295–304; 2, 151–160, 213–226) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai ar pranešimui.
3. Romantizmo perversmas Lietuvos literatūroje: ankstyvoji Adomo Mickevičiaus kūryba. Autoriaus sampratos kaita, individualistinio pasaulėvaizdžio raiška.	2		2				4	4	Šaltinių (A. Mickevičiaus ankstyvosios poezijos), kritinės literatūros (6, 230–257; 3, 23–32.) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai ar pranešimui.
4. Romantinis mesianizmas: Adomo Mickevičiaus „Konradas Valenrodas“ ir „Vėlinės“.	4		4				8	9	Šaltinių (A. Mickevičiaus poemos „Konradas Valenrodas“, dramos „Vėlinės“), kritinės literatūros (2, 243–263) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai ar pranešimui.
5. Lietuvos vėlyvojo Romantizmo literatūrinė kultūra (1831–1864). Romantinė ekopoetika: A. Mickevičiaus „Ponas Tadas“, Antano Baranausko „Anykščių šilelis“.	4		4				8	9	Šaltinių (A. Mickevičiaus poemos „Ponas Tadas“, A. Baranausko poemos „Anykščių šilelis“ bei ankstyvosios lyrikos), kritinės literatūros (1, 707–713; 2, 299–342) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai ar pranešimui.
6. Tautos istorijos modeliavimas Antano Baranausko poemose „Dievo rykštė ir malonė“ ir „Kelionė Petaburkan“	2		2				4	3	Šaltinių (A. Baranausko poemų „Dievo rykštė ir malonė“ ir „Kelionė Petaburkan“), kritinės literatūros (1, 713–725)

									skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.	
7. Motiejus Valančius – tautos patriarchas. Valančiaus didaktinė proza ir jos vieta lietuvių prozos sklaidoje.	2		2					4	4	Šaltinių (Motiejaus Valančiaus apysakos „Plangos Juzė“ bei kt. kūrinių ir jų ištraukų), kritinės literatūros (1, 726–738) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.
8. Antanas Vienažindys: dainos ir meilės motyvai ir jų poetinė raiška; lyrinė sielos istorija. <i>Aušra</i> , aušrininkai. Tautinio identiteto paieškų kryptys Jono Basanavičiaus tyrinėjimuose ir aušrininkų poezijoje. Aušrininkų poezijos estetiški parametrai.	2		2					4	3	Šaltinių (Antano Vienažindžio poezijos), kritinės literatūros (5, 230–238) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.
9. Maironis – poetinės kultūros kūrėjas; poetinė reforma ir jos reikšmė lietuvių lyrikai; „Pavasario balsų“ genezė ir galutinio varianto poetinė visuma; Maironio romantizmas.	2		2					4	4	Šaltinių (Maironio eilėraščių ir pasirinktos poemos), kritinės literatūros (1, 739–756) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.
10. Vincas Kudirka: pozityvistinė poezijos, beletristikos ir publicistikos giminystė; satyros žanro plėtotė. <i>Varpas</i> , varpininkai.	2		2					4	3	Šaltinių (Vincos Kudirkos poezijos ir vienos pasirinktos satyros), kritinės literatūros (5, 251–263) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.
11. Žemaitė: moteriškoji emancipacija ir kūryba; laisvės ir laimės paradigma „Laimės nutekėjimo“ cikle. Žemaitės realizmo pobūdis.	2		2					4	4	Šaltinių (Žemaitės apsakymų ciklo „Laimės nutekėjimo“), kritinės literatūros (1, 798–818) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.
12. Pranas Vaičiaitis: intravertinė asmenybė pozityvizmo epochoje. Žanrinė Vaičiaičio poezijos įvairovė.	2		2					4	3	Šaltinių (Prano Vaičiaičio poezijos), kritinės literatūros (5, 239–250) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.
13. Vinco Pietario romanas "Algimantas": pozityvistinio realizmo, tautinio romantizmo ir didaktikos sąlytis. Istorinio romano problemika.	2		2					4	4	Šaltinių (Vinco Pietario romano "Algimantas"), kritinės literatūros (1, 780–797) skaitymas, analizė, pasiruošimas diskusijai.
14. Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas.									2	Per seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga, kurso kartojimas.
Iš viso	32		32					64	66	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
Dalyvavimas seminaruose	30 %	Semestro metu	Vertinamas dalyvavimo diskusijose aktyvumas, kalbėjimo tikslingumas, problemiškas. Privaloma dalyvauti ne mažiau nei 2/3 seminarų. Vertinama nuo 1 iki 10 balų. Gautas balas dauginamas iš 0,3. 10–9 – atlikta 90–100 procentų seminarų užduočių. 8– atlikta 80 procentų seminarų užduočių. 7 – atlikta 70 procentų seminarų užduočių. 6 – atlikta 60 procentų seminarų užduočių. 5 – atlikta 50 procentų seminarų užduočių. 4 – atlikta maiau nei 50 procentų seminarų užduočių.
Teksto interpretacija raštu	40 %	Egzaminų	Vertinamas teksto interpretacijos tikslumas, istorinis adekvatumas,

		sesijos metu	<p>problemiškumas, išvadų pagrįstumas, gebėjimas sieti tekstą su literatūriniu ir kultūriniu kontekstu.</p> <p>Vertinama nuo 1 iki 10 balų. Gautas balas dauginamas iš 0,4.</p> <p>10–9 – nuosekliai išnagrinėtas kūrinys, paagrįstai atskleista jo prasmė, kūrinys argumentuotai ir kūrybiškai siejamas su estetiniais ir kultūriniais literatūros procesais.</p> <p>8– tinkamai išnagrinėtas kūrinys, atskleista jo prasmė, kūrinys siejamas su estetiniais ir kultūriniais literatūros procesais.</p> <p>7 – išnagrinėtas kūrinys, iš dalies atskleista jo prasmė, kūrinys siejamas su estetiniais ir kultūriniais literatūros procesais.</p> <p>6 – išnagrinėtas kūrinys, iš dalies atskleista jo prasmė, sąsajos su estetiniais ir kultūriniais procesais atskleistos nepakankamai.</p> <p>5 – interpretacija silpnai pagrįsta, estetinių ir kultūrinių literatūros procesų išmanymas silpnas.</p> <p>4– interpretacija vertinama neigiamai, jei ji neatitinka nė vieno anksčiau įvardyto reikalavimo.</p>
Atsakymas į 2 probleminius atvirojo tipo egzamino klausimus	30 %	Egzaminų sesijos metu	<p>Vertinamos faktinės žinios, gebėjimas sieti ir grupuoti reiškinius, apibūdinti rašytojo kūrybos visumą ir atskirą kūrinį, vertinti literatūros reiškinius iš istorinės ir dabarties perspektyvos.</p> <p>Egzaminui pateikiami du probleminiai atvirojo tipo klausimai. Vertinama nuo 1 iki 10 balų. Gautas balas dauginamas iš 0,3.</p> <p>10–9 – Egzaminas vertinamas puikiai ir labai gerai, jei studentas tinkamai išnagrinėja kūrinio struktūrą ir problemiką, geba juos sieti su estetiniais ir kultūriniais literatūros procesais bei moka argumentuotai ir pagrįsti savo nuomonę.</p> <p>8– Egzaminas vertinamas gerai, jei studentas yra perskaitęs visus privalomus kūrinius, išmano jų problemiką, geba juos sieti su estetiniais ir kultūriniais literatūros procesais.</p> <p>7 – Egzaminas vertinamas vidutiniškai, jei studentas geba įvardyti kūrinio problemiką ir nusakyti kūrinio sąsajas su estetiniais ir kultūriniais literatūros procesais.</p> <p>6 – Egzaminas vertinamas patenkinamai, jei studentas aptaria kūrinius tik bendriausiais bruožais, nesugeba atskleisti jų problemikos, apibūdinti struktūros, prastai orientuojasi bendruosiuose literatūros procesuose.</p> <p>5 – Egzaminas vertinamas silpnai, jeigu studentas silpnai nagrinėja kūrinius, neįstengia apibūdinti literatūros reiškinio (krypties, srovės) bruožų.</p> <p>4– Egzaminas vertinamas neigiamai, jei atsakymas neatitinka nė vieno anksčiau įvardyto reikalavimo.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Girdzijauskas, Juozas (red.)	2001	Lietuvių literatūros istorija. XIX amžius		Vilnius: LLTI
2. Speičytė, Brigita	2004	Poetinės kultūros formos: LDK palikimas XIX a. Lietuvos literatūroje		Vilnius: VU leidykla
3. Kubilius, Vytautas	1993	Romantizmo tradicija lietuvių literatūroje,		Vilnius: Amžius
4. Maciūnas, Vincas	1997	Lituanistinis sąjūdis XIX amžiaus pradžioje,		Vilnius, Petro ofsetas
5. Daujotytė, Viktorija	1990	Tautos žodžio lemtys		Vilnius: Vaga
6. Czesław Miłosz,	1998	Lenkų literatūros istorija		Vilnius: Baltos lankos
Papildoma literatūra				
Aleksandravičius Egidijus,	1996	Carų valdžioje. Lietuva XIX amžiuje		Vilnius: Baltos lankos

Kulakauskas Antanas,				
Žentelytė, Audronė	2001	XIX a. lietuvių literatūra		Kaunas: Šviesa

Atnaujinta: 2021-11-29